

Sverige bör bygga drönare med Ukraina

Svenska Dagbladet den 26 mars 2026

Billiga drönare har på några få år förändrat försvarsekonomi i grunden. Drönare kan slå ut värdefulla tillgångar som tidigare varit skyddade bakom inhägnader och barriärer. Det är en värld där anläggningar som vi trodde var säkra inte längre är det. Kostnaden för att attackera värdefulla militära och civila mål har sjunkit dramatiskt.

Irakkriget visar hur civil infrastruktur runt Persiska viken är sårbar för drönarattacker. Det innebär en helt förändrad situation inte bara militärt, utan också för flygplatser, energianläggningar som kärnkraftverk och andra civila högvärdesmål.

Samtidigt gör den låga kostnaden för drönare att tröskeln för vilka objekt som är värda att attackera sjunker. Det visar också att hybridhoten, som att enstaka drönare kan störa flygtrafiken eller i förlängningen hota viktig infrastruktur, kan ta en ny form. Drönarna förändrar förutsättningarna för både militärt och civilt försvar.

Vi behöver bygga ut vårt försvar med utgångspunkt från drönar- och motdrönarförmågor. Ukraina har ett försprång som Europa saknar. Ukraina har under fyra års krig byggt ett av världens mest stridserfarna ekosystem för taktiska drönare, motmedel och snabb anpassning av teknik till frontens behov. Det handlar inte bara om själva farkosterna, utan om sensorer, ledning, mjukvara, radiokommunikation, produktion och återkoppling från fält till fabrik. Ukrainas försvarsdepartement sade i fjol att landet hade kapacitet att producera omkring 4,5 miljoner drönare under 2025, och i år över 7 miljoner. Den sortens skala är inget europeiskt land i närheten av.

Det är en gyllene möjlighet för Europa att lära av och stötta Ukraina. Europa har en industri i världsklass. Vi kan nyttja en del av den för att massproducera drönare enligt ukrainska specifikationer, drönare som vi kan skicka till Ukraina. Vi lär oss hur man producerar drönare och vilka komponenter vi behöver ha produktion av inom Europa. Vi kan bygga ett europeiskt ekosystem för drönarproduktion. Ukraina får kvantiteter av drönare så att de inte står utan viktig utrustning.

Sverige och Europa behöver i vilket fall som helst både kompetensen och kapaciteten att bygga mängder av drönare. Hela den försvarsekonomiska kalkylen förändras av drönarna vi ser i både Ukraina- och Irakkrigen. Att vi kan hantera drönarhotet är en förutsättning för att skaffa dyra vapensystem som fregatter. Vi behöver genomföra en strukturomvandling inom vårt totalförsvar.

Vi har börjat röra oss i rätt riktning. Regeringen har öppnat för gemensam produktion i Sverige av försvarsmateriel till Ukraina. FMV driver en innovationsutmaning för Ukraina där svenska företag kan utveckla teknik som därefter beställs och doneras. Regeringen har också gett FMV i uppdrag att förbereda ett försvarsindustrikontor i Ukraina. EU-kommissionen har lagt fram en handlingsplan för dröner- och motdrönersäkerhet och vill bygga en särskild allians med Ukraina.

Problemet är alltså inte att ingenting görs. Problemet är att det ännu inte görs i den skala och med den hastighet som läget kräver.

Därför bör regeringen nu ta nästa steg och sätta en svensk dröneragenda för att snabbt skala upp vår produktionskapacitet.

För det första bör Försvarsmakten och FMV få ett gemensamt flerårigt uppdrag att snabbt upphandla dröner- och motdrönersystem, med särskilt fokus på sådant som kan produceras i Sverige i samarbete med ukrainska företag.

För det andra bör staten använda ramavtal, förhandsbeställningar och snabbare provning för att ge industrin den efterfrågan som krävs för att investera i produktionskapacitet. För det tredje bör Sverige aktivt underlätta samproduktion mellan svenska och ukrainska företag på svensk mark, med export tillbaka till Ukraina enligt gällande regler. För det fjärde bör regeringen identifiera vilka komponenter som måste kunna produceras i Europa för att minska sårbarheten i leveranskedjorna. Och för det femte bör man överväga en statlig riskkapitalfond som kan gå in som minoritetsägare i företag i detta ekosystem, tillsammans med privat kapital. Här kan Nato innovation fund vara en förebild.

Vinsterna vore flerfaldiga. Ukraina skulle få mer materiel snabbare. Sverige skulle bygga egen kompetens och egen kapacitet i en teknik som kommer att vara avgörande för vårt försvar under lång tid. Och Europa skulle minska sitt beroende av externa leveranskedjor inom ett område som blivit centralt för både militär och civil säkerhet.

Här finns också fröet till en ny strategisk industri. Resten av världen kommer också behöva ha dröner i sina försvar. Om vi använder vårt industriella kunnande för massproduktion och ukrainsk drönerkompetens kan vi skapa en världsledande europeisk industri. Det skulle vara ett geoeconomiskt trumfkort där Europa kan erbjuda en vital säkerhetsprodukt till allierade och vänner i världen.

Sverige behöver inte välja mellan att hjälpa Ukraina och att stärka vårt eget försvar. I just drönerfrågan kan vi göra båda samtidigt. Om vi bygger skalbar samproduktion, lär av ukrainsk erfarenhet och utvecklar egen kapacitet stärker vi Ukraina och Sverige.

Martin Ljunge